

Liikenneturvan kirjallinen asiantuntijalausunto

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 19/2026 vp)

Diaarinumero: VN/19415/2025

Yleistä

Liikenneturva kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Suomi on sitoutunut tieliikenteen nollavisioon, jonka tavoitteena on, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua liikenteessä. Tästä huolimatta tieliikenne aiheuttaa edelleen merkittäviä riskejä. Vuonna 2024 liikenteessä kuoli noin 180 ja loukkaantui vakavasti noin 800 henkilöä. Tämä korostaa tarvetta varmistaa, että lainsäädäntö tukee johdonmukaisesti liikenneturvallisuuden parantamista.

Liikenneturva pitää kannatettavana sitä, että esityksellä pyritään edistämään vaihtoehtoisten käyttövoimien käyttöönottoa ja liikennejärjestelmän kestävyyttä. Esitys ei kuitenkaan ole täysin ongelmaton. Liikenneturva korostaa, että erityisesti ajokorttiluokkia koskevien muutosten osalta tulee varmistaa, että muutosten toimeenpano tulee toteuttaa hallitusti ja turvallisuusvaikutukset huomioiden.

Ajokorttiluokkia koskevat muutokset

Esityksessä ehdotetaan, että B-luokan ajokortti oikeuttaisi kuljettamaan enintään 4 250 kg painavaa ajoneuvoa tietyin edellytyksin. Kyse on erityisesti vaihtoehtoisella polttoaineella toimivista ajoneuvoista.

Liikenneturva suhtautuu varauksellisesti ehdotukseen.

Nykyinen B-luokan ajokorttikoulutus ei kaikilta osin kata raskaampien ajoneuvojen kuljettamiseen liittyviä keskeisiä osa-alueita, kuten ajoneuvon massan, kuormauksen ja painopisteen vaikutuksia ajoneuvon hallintaan. Nämä osa-alueet kuuluvat keskeisesti raskaampien ajoneuvoluokkien koulutukseen. Ajoneuvon massan kasvu voi heikentää ajoneuvon hallittavuutta, pidentää jarrutusmatkaa ja lisätä ajoneuvon käyttäytymisen ennakoimattomuutta.

Raskaampien ajoneuvojen käyttö voi lisätä onnettomuuksien vakavuutta erityisesti suojaamattomien tienkäyttäjien kannalta. Tämän vuoksi muutoksen liikenneturvallisuusvaikutukset on syytä arvioida huolellisesti.

Lisäksi on tärkeää varmistaa, ettei muutoksesta aiheudu epäselvyyksiä ajo- ja lepoaikasäätelyn tai ajopiirturivelvoitteiden soveltamisessa.

EU:n ajokorttidirektiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin enintään 4 250 kg painavien ajoneuvojen kuljettamisen B-luokan ajokortilla, vaihtoehtoisten käyttövoimien osalta. Direktiivi jättää kuitenkin jäsenvaltioille harkintavaltaa sen suhteen, miten kuljettajien osaaminen varmistetaan näissä tilanteissa. Tämän vuoksi on tärkeää arvioida, edellyttääkö ehdotettu muutos kansallisesti täydentäviä koulutus- tai muita osaamisvaatimuksia liikenneturvallisuuden varmistamiseksi.

Liikenneturva katsoo, että mikäli ajoneuvon enimmäismassaa nostetaan, tulisi samanaikaisesti arvioida tarvetta täydentävälle koulutukselle tai muulle tavalle varmistaa kuljettajien riittävä osaaminen.

Kuljettajatutkinnon vastaanottajia koskevat muutokset

Liikenneturva kannattaa esitystä siltä osin, että suullisten teoriakokeiden vastaanotto poistetaan kuljettajatutkinnon vastaanottajien tehtävistä. Muutoksella ei arvioida olevan negatiivisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen, ja se voi mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen muihin tutkinnon osa-alueisiin.

Liikenneturva korostaa, että tutkintoprosessin yhdenmukaisuus ja luotettavuus tulee varmistaa myös muutosten jälkeen. Tutkintotehtäviä hoitavien henkilöiden osaaminen ja kelpoisuus on varmistettava asianmukaisesti, jotta tutkintojärjestelmän uskottavuus säilyy ja vilpin mahdollisuus minimoidaan.

Kabotaasisääntely ja seuraamukset

Liikenneturva kannattaa esityksen tavoitetta selkeyttää kabotaasiliikennettä koskevaa sääntelyä sekä parantaa sääntöjen noudattamisen valvontaa. Selkeä ja johdonmukainen sääntely tukee reilua kilpailua, viranomaisten valvontaa sekä liikenneturvallisuutta.

On tärkeää, että sääntely mahdollistaa rikkomuksiin puuttumisen johdonmukaisesti ja ennakoitavasti.

Yhteenveto

Liikenneturva pitää esityksen tavoitteita kannatettavina erityisesti vaihtoehtoisten käyttövoimien edistämisen näkökulmasta. Liikenneturvallisuuden kannalta esitystä on kuitenkin perusteltua tarkastella erityisesti ajokorttiluokkia koskevien muutosten osalta.

Kuljettajien osaamisen riittävyys on keskeinen tekijä turvallisuuden varmistamisessa. Raskaampien ajoneuvojen kuljettamiseen liittyvät vaatimukset on syytä arvioida huolellisesti.

Muilta osin esitys sisältää kannatettavia tavoitteita edellyttäen, että toimeenpano toteutetaan hallitusti ja turvallisuusvaikutukset huomioiden.